Yayım Tarihi : 25.05.2026
Yayımlandığı Yer : T24 BAĞIMSIZ İNTERNET GAZETESİ

Erdoğan SAĞLAM
Yeminli Mali Müşavir

5 BAŞLIKTA YENİ VARLIK BARIŞI DÜZENLEMESİNİN ESKİSİNDEN FARKLARI

Yeni varlık barışını da içeren 7582 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" Meclis Genel Kurulu'nda 21 Mayıs 2026 günü kabul edildi ve aynı gün Cumhurbaşkanı'nın onayına sunuldu. Kısa sürede onaylanarak Resmî Gazete'de yayımlanması bekleniyor

Bugünkü yazımda, yeni varlık barışının önceki düzenleme ile farkları ve dikkat edilmesi gereken bazı konuları özetle açıklamaya çalışacağım.

Öncelikle, yeni varlık barışı düzenlemesinin özü itibariyle eski düzenlemelerden farkı olmadığını söylemek isterim. Son yıllarda ekonomi politikalarının önemli bir aracı haline gelen ve belli aralıklarla tekrarlanan bu uygulamanın özü, yurt dışında bulunan likit varlıkların (para, döviz, altın, hisse senedi, tahvil ve diğer menkul kıymetler) Türkiye'ye getirilerek ekonomiye kazandırılmasıdır. Bu uygulamayı "yurt dışı varlık barışı" olarak nitelendiriyorum.

Uygulamanın ikinci ayağı ise Türkiye'de yerleşik gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter ve kayıtlarında yer almayan (kayıt dışı) aynı tür varlıklarını aynı şartlarla bildirime konu ederek kayda almalarıdır. Bu uygulamayı da "yurt içi varlık barışı" olarak nitelendiriyorum.

Kanunda, gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayanlara da bildirimde bulundukları varlıklarını bildirim tarihinden itibaren 2 ay içinde Türkiye'ye getirmeleri, yurt içindeki varlıklarını bildirim tarihi itibarıyla banka veya aracı kurumlara yatırmak suretiyle tevsik etmeleri şartıyla, defterlere kayıt yapma şartı aranmaksızın varlık barışından yararlanma imkanı getirilmiştir.

Varlık barışının en önemli avantajı, "vergi koruması" sağlamasıdır. Düzenlemeye göre uygulama kapsamında banka veya aracı kurumlara bildirilen (yurt dışı ve yurt içi) varlıklara isabet eden tutarlara ilişkin hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı (vergi alacağının kanunlarda gösterilen matrah ve oranlar üzerinden hesaplanarak miktarının belirlenmesi) yapılmaz.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağının toplam gelirleri 2024 yılında 15 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.800 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 119.611 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Yani bu bildirim işleminden hareketle bir vergi incelemesi başlatılmaz veya bildirilen varlıklara ilişkin beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen bir durum varsa vergi tarhiyatı yapılmaz.

Ancak başka nedenlerle başlayan vergi incelemeleri ile takdir komisyonu kararları sonucu bulunan matrah farklarının bildirilen varlıklarla kesin ve net ilişkisi saptanamazsa; bildirilen tutarlar, bulunan matrah farkından mahsup edilmeksizin tarhiyat yapılır. Yani varlık barışı başka nedenlerle yapılacak incelemeler sonucu saptanan matrah farklarından otomatik olarak mahsup edilmez (Otomatik mahsup geçmişte bir defa uygulanmıştı).

Bu konuyu aşağıda detaylı olarak açıklayacağım.

1. Kapsama giren varlıklar ve bildirim tarihi

Yurt dışı ve yurt içi varlık kapsamına, yurt dışında veya yurt içinde bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarından 31 Temmuz 2027 tarihine kadar banka veya aracı kurumlara bildirilen varlıklar girer.
Cumhurbaşkanının başvuru süresini, her defasında 6 ayı geçmeyen süreler halinde 1 yıla kadar uzatma yetkisi vardır. Yani süre 31/07/2028 tarihine kadar uzayabilir.

Beyan tarihinin ödenecek vergiyi artırması söz konusu olabilir. Detaylar aşağıda...

2. Ödenmesi gereken vergi

Gerek yurt dışı gerekse yurt içi varlık barışından yararlanmak için ödenmesi gereken vergi oranı yüzde 5 olarak belirlenmiş, bildirilen varlıkların yatırılacağının taahhüt edildiği yatırım araçlarının vadelerine ve bildirim sürelerine göre farklı vergi oranları tayin edilmiştir.

Düzenlemeye göre, banka ve aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak bildirim sahibinden, varlıkların değeri üzerinden yüzde 5 oranında peşin olarak tahsil ettikleri vergiyi, bildirimi izleyen ayın 15'inci günü akşamına kadar "vergi sorumlusu" sıfatıyla bağlı bulundukları vergi dairesine beyan eder ve aynı sürede öderler.

Vergi dairelerine beyan kaldırıldığı için yurt içi varlık beyanında bildirim sahiplerinin vergi dairesine vergi ödemeleri söz konusu değildir. Bunlar için de vergiyi sorumlu sıfatıyla banka ve aracı kurumlar ödeyeceklerdir.

Vergi oranı, bildirilen varlığın vadeli hesaplarda, devlet iç borçlanma senetleri ile kira sertifikalarında veya girişim sermayesi yatırım fonlarında;

-En az beş yıl bulundurulacağının taahhüt edilmesi halinde %0,
-En az dört yıl bulundurulacağının taahhüt edilmesi halinde %1,
-En az üç yıl bulundurulacağının taahhüt edilmesi halinde %2,

-En az iki yıl bulundurulacağının taahhüt edilmesi halinde %3,
-En az bir yıl bulundurulacağının taahhüt edilmesi halinde %4 olarak uygulanır.

1 Ocak 2027 tarihinden 31 Temmuz 2027 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yapılacak bildirimlerde bu oranlara yarım puan artırım yapılır.

31 Temmuz 2027 tarihinin yetki ile uzatılması halinde ise bu tarihten sonra yapılacak bildirimlerde vergi oranı ilave yarım puan artışla toplamda 1 puan artırımlı olarak uygulanır.

Bu kapsamda verilecek taahhütnamelerden damga vergisi alınmaz.

Önceki uygulamada vergi peşin ödenmekte ve indirim şartı sağlandığında vergi dairesinden iade alınmaktaydı. Bu defa “taahhüt” üzerine indirimli oran uygulanacak, verilecek taahhütnamelere istinaden vergi düşük oranlarda ödenecek veya hiç ödenmeyecektir. Ancak taahhütlere uyulmaması halinde, aşağıda detaylı olarak açıklayacağım üzere, vergi korumasından yararlanılamayacaktır.

3. Vergi koruması

Yurt dışı ve yurt içi varlık barışı kapsamında banka veya aracı kurumlara bildirilen varlıklara isabet eden tutarlara ilişkin hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır.

Yani bu bildirim işleminden hareketle bir vergi incelemesi başlatılamaz veya bildirilen varlıklara ilişkin beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen bir durum varsa vergi tarhiyatı yapılamaz.

Burada önemli olan nokta, ithalde alınanlar da dâhil olmak üzere her türlü vergi, resim, harç ve fon yönünden herhangi bir inceleme ve tarhiyat yapılamayacağıdır.
Varlık barışı uygulamalarının başarı şansını yükselten en önemli etkenlerden biri budur.

Zaten bildirimde bulunan mükellefler incelemeye alınırsa bu uygulamadan kimse yararlanmaz. Geçmişte Maliye bu konuda kanuna uydu ve kişileri tedirgin edecek ve güven kaybına neden olacak bir hareket yapmadı. Sadece yakınlarda bir MASAK raporunda varlık barışından yararlanılmış olmasına yer verildi. Bu yaklaşım varlık barışı uygulamalarına katılımı düşürecek niteliktedir. Umarım bir daha bu örnekleri görmeyiz!

Varlık barışının başarısı, yapıldığı dönemdeki ekonomik ve siyasi şartlara bağlı olduğu kadar vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmaması konusunda verilen güvenceye ne kadar bağlı kalındığı ile de doğrudan ilgilidir.

Son dönemlerde "inceleme ve tarhiyat yapmama" konusundaki güvencenin tam olarak uygulanmadığını düşünüyorum.

Bildirim işlemi nedeniyle vergi tarhiyatı yapılmaması diğer mevzuat uyarınca alınması gereken tedbirlerin uygulanmayacağı anlamına gelmiyor. İlgili maddede bu husus açıkça belirtilmiş bulunuyor.

Buna göre, diğer mevzuat (kara para vs.) uyarınca alınması gereken tedbirler bu düzenlemeden etkilenmeyecektir.

Önceki uygulamalarda bu yönde bir hükme yer verilmemiş olduğu için geçmişte bildirilen varlıklar nedeniyle diğer mevzuat hükümlerine hükümlere göre işlem yapılması mümkündü. Bunun örnekleri görülmüştür. Bu defa söz konusu hükme açıkça yer verilmiş olması, gri listeye alınmamak için olabilir.

Bu işlem dışında başka nedenlerle başlayan vergi incelemeleri ile takdir komisyonu kararları sonucu bulunan matrah farkının varlık barışı kapsamında bildirilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespiti ve bildirilen varlık tutarının, bulunan matrah farkına eşit ya da fazla olması durumunda matrah farkına ilişkin tarhiyat yapılmaz.

Bulunan matrah farkının, bildirilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespitine rağmen söz konusu varlık tutarlarından büyük olması durumunda sadece aradaki fark tutar üzerinden vergi tarhiyatı yapılır. Vergi incelemesi veya takdir komisyonu kararları sonucunda bildirime konu edilen varlıklar dışındaki nedenlerle matrah farkı tespit edilmesi durumunda, bu madde kapsamında bildirilen veya beyan edilen tutarlar, bulunan matrah farkından mahsup edilmeksizin tarhiyat yapılır.

Yeni yasal düzenleme çerçevesinde, bildirilen tutarlar beyan dışı bırakılan matrah farkına ilişkinse (yani mükellef bunu inceleme elamanına beyan ederse) vergi inceleme elemanı bu beyanın aksini ispat edemediği sürece dikkat almak zorundadır.

Eğer bulunan matrah farkı, amortisman oranı veya usullerinin yanlış uygulanması, vergiye tabi kazancın hesabında giderlerde hata yapılması, bildirime konu edilen tutardan daha yüksek tutarda kayıt dışı hasılat elde edildiğine yönelik emarelere rastlanılması gibi başka bir nedenden kaynaklanıyorsa, tabii ki bildirilen tutarlar bu matrah farkından indirilmeyerek tarhiyat önerilecektir.

4. Vergi korumasından hangi hallerde yararlanılamaz?

Aşağıdaki hallerde vergi korumasından yararlanılamaz, yani vergi incelemesi ve tarhiyat yapılabilir:

-Yurt dışı varlık barışı kapsamında bildirilen varlıkların, bildirimin yapıldığı tarihten itibaren 2 ay içinde Türkiye'ye getirilmemesi veya Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmemesi,

-Yurt içi varlık barışı kapsamında bildirilen varlıkların, bildirim tarihi itibarıyla banka ya da aracı kurumlara yatırılmaması,

-Bildirilen tutarlara ilişkin tarh edilen vergilerin süresinde ödenmemesi,

-Vergi indirimi için verilen taahhütlere uyulmaması,

-İlgili maddede yer alan diğer şartların yerine getirilmemesi,

-Bildirimin vergi incelemesine başlanıldıktan veya takdir komisyonuna sevk edildikten sonra yapılmış olması.

Ayrıca, zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyaı cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil edilecektir. Sanırım bu hüküm taahhüt nedeniyle süresinde tahakkuk ettirilmeyen vergiler için getirildi. Ancak verginin bildirim sahiplerince yapılan hatalı bildirimler nedeniyle eksik tahakkuk ettirilmiş olması halinde de cezasız tarhiyat yapılabilecektir.

Bu durumda tarhiyat vergi sorumlusuna mı, yoksa bildirim sahibine yapılacaktır? Bence ödemeyi "vergi sorumlusu" olarak beyan edip vergi dairesine ödeme yükümlülüğü banka veya aracı kurumlara ait olduğundan, tarhiyatın da onlar adına yapılması gerekir. Bu nedenle vergi sorumlularının taahhüt nedeniyle alınmayan vergiyi (faizi ile birlikte) teminat altına almalarında yarar vardır.

Tahakkuk eden verginin vadesinde ödenmemesi vergi aslının gecikme zammı ile birlikte 6183 sayılı Kanun uyarınca takip ve tahsiline engel teşkil etmez. Tahsil edilmiş olan vergiler red ve iade edilmez.

Bu hususu doğru bulmadığımı, tüm varlık barışı örneklerine ilişkin yazılarımda ifade ettim. Kişiler vergi korumasındna yararlanmak için bu vergi maliyetine katlanıyor. Korumadan yararlanamadıkları takdirde vergi tahakkukunun iptali ve ödenen tutarların iadesi gerekir. Bu düzenleme bence hukuka aykırı.

Bu konuda son olarak ifade etmek istediğim husus, korumanın geçmişle sınırlı olmasıdır. Yani bildirilen varlıklar nedeniyle geçmişe dönük inceleme ve tarhiyat yapılamaz. Yoksa bildirilen varlıklar üzerinden bildirim tarihinden sonra elde edilecek gelirler, eğer beyana tabi ise bunların beyan edilmemesi tarhiyat yapılmasını gerektirecektir.

5. Varlıkların Türkiye'ye getirilmesinden kasıt nedir?

Varlık barışı kapsamında banka veya aracı kurumlara bildirilen varlıkların Türkiye'ye getirilmesinden maksat,

-Para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının fiziki olarak Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılacak hesaplara transfer edilmesi,

-Fiziki olarak Türkiye'ye getirilmesi veya aracı kurumlarda açılacak hesaplara transfer edilmesi mümkün olmayan menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının ise aracı kurumlara bildirilmesidir.

Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda mevcut ya da yeni açılan bir hesaba transfer edilmesi durumunda, banka dekontu veya aracı kurum işlem sonuç formları, varlıkların Türkiye'ye getirilmiş olduğunun tevsikinde kullanılabilecektir.

31 Temmuz 2027 tarihine kadar banka veya aracı kurumlara bildirilmesi kaydıyla, yurt dışında bulunan varlıkların Türkiye'ye fiziki olarak getirilmesi sırasında yapılan deklarasyon/bildirime istinaden Gümrük İdaresi'nden alınan belgeler, varlıkların Türkiye'ye getirilmiş olduğunun tevsiki için yeterlidir.

Diğer konular

Varlık barışına ilişkin;
-Varlıkların kayda alınması,
-Kayda alınan varlıklara ilişkin fonun işletmeden çekişi halinde vergileme,
-Varlıkların bildirilen değerlerinin maliyet olarak kabul edilmesi,
-Varlıkların bildirim değeri gibi konuları kanun Cumhurbaşkanınca onaylandıktan,

Resmî Gazete'de yayımlandıktan ve Maliye tarafından tebliğ çıkarıldıktan sonra yazacağım.

Daha bu konuyla ilgili konuşulacak çok şey var!

Saygılarımla